

Resultaträkning, mk

	1.1.—31.12.1988		1.1.—31.12.1987	
<i>Ränteintäkter</i>				
<i>Inhemskas (1)</i>				
Dagslån	14 935 828,84		56 886 892,50	
Bankcertifikat och statens skuldförbindelselån	228 605 204,89		181 050 049,75	
Skördeskadekrediter	75 483 288,39		—	
Exportfinansiering	50 215 289,04		80 876 559,38	
KTR-krediter	194 670 663,92		191 431 553,33	
Masskuldebrev	201 648 071,58		206 903 296,54	
Övriga fordringar	38 676 098,37	804 234 445,03	46 377 756,59	763 526 108,09
<i>Utländska (2)</i>				
Internationella valutafonden	107 086 383,35		80 008 441,30	
Värdepapper	1 279 394 078,65		862 776 852,43	
Övriga valutafordringar ..	684 282 960,66	2 070 763 422,66	506 683 273,90	1 449 468 567,63
Summa ränteintäkter		2 874 997 867,69		2 212 994 675,72
<i>Räntekostnader</i>				
<i>Inhemskas (3)</i>				
Dagsdepositioner	— 43 740 800,89		— 53 743 219,05	
Bankcertifikat	— 456 658 138,50		— 461 238 683,12	
Kassareservdepositioner ..	— 1 129 196 421,05		— 679 322 651,98	
Investeringsdepositioner ..	— 213 842 377,78		— 158 452 466,06	
Kapitalimportdepositioner ..	— 21 653 374,17		— 26 551 108,13	
Terminkontrakt	— 13 560 568,84		— 17 668 000,00	
Konjunkturfondsdepositioner ..	— 64 141 073,36		—	
Konjunkturdepositioner ..	— 16 253 773,34		—	
Övriga skulder	— 44 681 655,27	— 2 003 728 183,20	— 41 481 882,09	— 1 438 458 010,43
<i>Utländska</i>				
Internationella valutafonden	— 56 703 078,12		— 49 659 731,25	
Övriga skulder	— 3 897 202,33	— 60 600 280,45	— 2 338 970,14	— 51 998 701,39
Summa räntekostnader ..		— 2 064 328 463,65		— 1 490 456 711,82
Räntebidrag (4)		810 669 404,04		722 537 963,90
<i>Övriga intäkter (5)</i>				
Expeditionsavgifter och provisioner	1 198 669,79		1 525 979,13	
Övriga	64 065 156,99	65 263 826,78	331 546 694,40	333 072 673,53
<i>Övriga kostnader (6)</i>				
Löner	— 122 007 877,93		— 111 846 805,19	
Socialkostnader	— 49 076 949,71		— 46 530 199,31	
Sedeltillverkning	— 37 752 448,10		— 40 941 373,66	
Avskrivningar	— 108 179 973,40		— 103 401 003,93	
Övriga	— 59 297 243,28	— 376 314 492,42	— 60 866 775,93	— 363 586 158,02
<i>Resultat före kursdifferenser och reserveringar</i>				
Kursdifferenser för utländska värdepapper (7)		499 618 738,40		692 024 479,41
Valutakursdifferenser (8)	— 196 358 079,48		53 761 497,76	
Förändring av reserveringar (9)	694 550 229,43		— 1 186 115 508,23	
Räkenskapsårets vinst (+)/förlust(—) (10) ..		+ 347 810 888,35		— 440 329 531,06

Kommentarer till bokslutet

Allmänna principer för bokslutet och bokföringen

I Finlands Banks balansräkning tillämpas sektorindelning, vilket ger en bild av de finansiella relationerna mellan centralbanken och olika utländska och inhemska sektorer. För värderingsprinciperna i balansräkningen redogörs i kommentarerna till balansposterna. Anläggningstillgångar och utgifter med lång verkningstid bokförs i enlighet med Finlands Banks reglemente helt och hållet som utgifter under anskaffningsåret, och de syns därför inte i balansräkningen. En utredning över anläggningstillgångarna ingår i bilagan till balansräkningen.

Fordringarna och skulderna i utländsk valuta har omräknats till finska mark enligt medelkurserna den 31 december 1988. Med medelkurs avses medelvärdet av den köp- och säljkurs som Finlands Bank noterar. Värdeförändringarna i fordringar och skulder på grund av förändringar i valutakurserna har bokförts resultatpåverkande; de ingår i resultaträkningen i valutakursdifferenser.

Finlands Banks sedeltryckeri och Sitra upptas inte i bankens bokslut. De avger separata verksamhetsberättelser.

Kommentarer till balansräkningen

1. Guld och utländska poster

Guldet har, liksom under tidigare år, i balansräkningen upptagits till ett värde av 35 mk/g. Guldinnehavet uppgick vid årets slut till 60 810 kg och dess marknadsvärde till 3 343 Mmk.

Särskilda dragningsrätter i Internationella valutafonden bland valutafordringarna motsvaras av posten tilldelade särskilda dragningsrätter (SDR) på passivsidan. På båda posterna utgår ränta lika med räntan på SDR.

Reservtranchen i SDR och markandelen i Internationella valutafonden utgör tillsammans Finlands medlemsandel i valutafonden. Markandelens motpost ingår i posten Internationella valutafondens markkonton bland utländska skulder. Markandelen och markkontona har enligt praxis i Internationella valutafonden bundits vid kursen för särskilda dragningsrätter.

De konvertibla valutorna består till övervägande del av utländska statspapper eller

statsgaranterade värdepapper och utländska bankdepositioner. I posten ingår också utländska avistakonton samt bankens innehav av utländska betalningsmedel.

Värdepapperen har bokförts bland konvertibla valutafordringar till sitt nominella värde. Skillnaden mellan värdepapperens nominella värde och anskaffningspris eller marknadspris — om detta är lägre — har i balansräkningen bokförts på värderingskontot.

De bundna valutorna omfattar saldona på clearingkontona med Sovjetunionen och Bulgarien. Tillgodohavandet på clearingkontot med Sovjetunionen uppgick till 972 Mmk. På kontona utgår ingen ränta.

Den tidsbundna krediten utgörs enbart av det lån på 285 milj. rubel som beviljats Sovjetunionens bank för utrikesekonomi. Lånet löper med ränta och har skyddats genom att dess värde bundits vid en korg sammansatt av konvertibla valutor.

De konvertibla valutaskulderna omfattar internationella organisationers och utländska bankers fordringar i konvertibla mark på Finlands Bank.

De bundna valutaskulderna omfattar endast clearingkontot mellan Finland och Tyska demokratiska republiken.

2. Fordringar på finansinstitut

Bankcertifikaten har värderats till sitt anskaffningspris. I posten ingår också 94 Mmk i upplupen ränta på bankcertifikaten.

Kontantmedelskrediterna, med vilka penninginstitutens innehav av sedel- och myntkassor finansieras, är räntefria.

Finansieringen av skördeskadekrediter består av ett års lån som fr.o.m. den 1 mars 1988 beviljades bankerna för refinansiering av skördeskadekrediter. Räntan på lånen är lika med grundräntan plus en procentenhet.

Finansinstitutens masskuldebrev kan i huvudsak betecknas som investeringstillgångar. De har värderats till sitt nominella värde.

3. Fordringar på den offentliga sektorn

Statens skuldförbindelselån, som motsvarar bankernas bankcertifikat, har liksom bankcertifikaten värderats till sitt anskaffningspris. Posten omfattar också 1 Mmk i upplupen ränta på lånen.

Masskuldebrev omfattar värdepapper emitterade av staten och kommunerna; de har värderats till sitt nominella värde.

Statens metallmyntsansvar utgör nettobeloppet av de mynt som myntverket levererat till Finlands Bank. Skillnaden mellan metallmyntsansvaret och beloppet av utelöpande mynt, 71 Mmk, motsvarar Finlands Banks innehav av mynt.

4. Fordringar på företag

Exportfinansieringen har upptagits bland fordringarna på företag. Posten omfattar export- och nyexportväxlar som företagen diskonterat och som de banker som förmedlat finansieringen bär ansvaret för. Räntan är lika med grundräntan.

Inhemska leveranskrediter (KTR-krediter) har beviljats både i form av enskilda skuldebrevslån och i form av masskuldebrevslån och har därför i balansräkningen redovisats separat. Masskuldebrev har värderats till sitt nominella värde. KTR-krediterna är bankgaranterade. Räntan varierar mellan grundräntan och grundräntan plus 2.5 procentenheter.

Övriga masskuldebrev omfattar sådana värdepapper som närmast kan hänföras till investeringstillgångarna och de har upptagits till sitt nominella värde.

5. Övriga fordringar

Resultatregleringarna innehåller i huvudsak räntefordringar. I övriga fordringar ingår 82 Mmk i bostadslån till bankens personal. Räntan på bostadslånen är lika med grundräntan.

6. Utelöpande sedlar och mynt

De utelöpande sedlarna omfattar allmänhetens och finansinstitutens innehav av sedlar och de utelöpande mynten dessas innehav av mynt.

7. Bankcertifikat

De bankcertifikat som Finlands Bank emitterat har upptagits till sitt nominella värde. Skillnaden mellan det nominella värdet och emissionspriset har bokförts bland resultatregleringarna och periodiseras bland ränteutgifterna under löptiden.

8. Skulder till finansinstitut

Kassareservdepositionerna uppgick enligt kassareservskyldigheten vid slutet av 1988 till 7.6 % av kassareservbasen på grundvalen av kassareservavtalet mellan Finlands Bank och bankerna. Räntan på depositionerna ligger 0.25 procentenheter under grundräntan.

9. Skulder till den offentliga sektorn

Konjunkturfondsdepositionen utgörs av statens deposition från 1987. Räntan ligger 0.5 procentenheter under grundräntan. Konjunkturdepositionerna består av depositioner som länskatteverken sedan den 1 april 1988 uppburit av affärsidkare. Räntan på depositionerna ligger 2.5 procentenheter under grundräntan.

Exportdepositionerna utgörs av depositioner som tullstyrelsen uppburit av cellulosaexportörerna. Depositionsskyldigheten trädde i kraft den 23 september 1988. Räntan på depositionerna ligger 0.75 procentenheter under grundräntan.

10. Skulder till företag

Investerings- och fartygsanskaffningsdepositionerna omfattar lagstadgade depositioner av företag som gjort investerings- eller fartygsanskaffningsreserveringar. På depositionerna utgår ränta. Räntan bestäms enligt depositions- och användningstidpunkten och varierar mellan 3 % och grundräntan minus 1.5 procentenheter.

Kapitalimportdepositionerna består enbart av de kassareservdepositioner som företagen gjort på basis av sin kortfristiga upplåning i utländska banker. På depositionerna betalas samma ränta som på kassareservdepositionerna.

11. Övriga skulder

Resultatregleringarna omfattar i huvudsak ränteskulder.

I posten övriga skulder ingår utelöpande sedlar i den gamla myntenheten till ett värde av 9 Mmk.

12. Värderingskonto och reserveringar

Posten har följande innehåll:

	31.12.1988 Mmk
Värderingskonto och egentliga reserveringar	2 190
Reservering för täckning av pensionsansvar	300
Värderingsdifferenser	—99
Summa	2 391

Värderingskontot och de egentliga reserveringarna består av reserveringar avsedda att säkra det egna kapitalets realvärde och att täcka risker förknippade med valutafordringar, valutaskulder och valutaterminskontrakt.

I bokslutet för 1988 täcktes för första gången en del av bankens pensionsförpliktelser, som utgör 1 279 Mmk. Reserveringen uppgick till 300 Mmk och täcker 23 % av Finlands Banks pensionsförpliktelser.

Värderingsdifferensen för utländska värdepapper innehåller värderingsdifferensen enligt den i punkt 1 nämnda lägsta värdes principen.

13. Eget kapital

Förändringarna i eget kapital framgår av följande uppställning:

	31.12.1988	31.12.1987 Mmk	Förändring
Grundfond	5 000	5 000	—
Reservfond	88	528	—440
Räkenskapsårets resultat	348	—440	+ 788
Summa	5 436	5 088	+ 348

Kommentarer till resultaträkningen

Räkenskapsårets resultat var 788 Mmk bättre än året innan. Detta berodde främst på valutakursdifferenserna, som till övervägande del orsakades av den viktigaste reservvalutans, USDollars, kursstegring. För de övriga posterna i resultaträkningen, fränsett ränteintäkterna, var utvecklingen däremot svagare än under 1987.

Reserveringar gjordes till ett sammanlagt belopp av 650 Mmk; 350 Mmk för att täcka

risker förknippade med valutafordringar, valutaskulder och andra förbindelser i utländsk valuta och 300 Mmk för att partiellt täcka bankens pensionsansvar.

1. Inhemska ränteintäkter

De inhemska ränteintäkterna ökade med 40 Mmk jämfört med året innan. Ökningen härörde i huvudsak från intäkterna av den nya finansieringen av skördeskadekrediter och från handeln med bankcertifikat. Ränteavkastningen på bankcertifikat uppgick i genomsnitt till 10.1 %.

2. Utländska ränteintäkter

De utländska ränteintäkterna var 622 Mmk större än ett år tidigare, vilket berodde på att såväl valutareserven som räntorna på utländska valutor under året låg på en högre nivå än 1987.

På de bundna valutorna utgår ingen ränta.

3. Inhemska räntekostnader

Räntekostnaderna för de inhemska skulderna blev 566 Mmk större än föregående år. Höjningen av kassareservskyldigheten i flera omgångar under året och höjningen av grundräntan ökade också beloppet av utbetalda räntor på depositioner. Dessutom såldes bankcertifikat i stor omfattning ända fram till sensommaren. Räntan på Finlands Banks bankcertifikat uppgick i genomsnitt till 9.3 %.

Räntekostnaderna för terminskontrakt omfattar skillnaden mellan terminskursen för inhemska terminskontrakt och medelkursen på kontraktsdagen. Skillnaderna mellan kontraktsdagens och valuteringsdagens kurs ingår i valutakursdifferenserna.

4. Räntebidrag

Räntebidraget växte med 88 Mmk till 811 Mmk.

5. Övriga intäkter

I posten ingår 5 Mmk i dividendintäkter från Internationella regleringsbanken och 25 Mmk i försäljningsintäkter, huvudsakligen från försäljning av aktier i bostadsaktiebolag.

6. Övriga kostnader

Socialkostnaderna omfattar 39 Mmk i utbetalda pensioner.

Anläggningstillgångar och utgifter med lång verkningstid bokförs som utgifter under anskaffningsåret enligt Finlands Banks reglemente. Avskrivningarna innehåller således helt och hållet de anläggningstillgångar som anskaffats under året och övriga utgifter med lång verkningstid. Av avskrivningarna utgjorde 75 Mmk avskrivningar på byggnader och 33 Mmk avskrivningar på maskiner och inventarier.

7. Kursdifferenser för utländska värdepapper

Kursdifferenserna för utländska värdepapper upptas i en separat post. De omfattar kursvinster och -förluster som realiserats vid försäljning av värdepapper och skillnaden mellan värdepapperens anskaffningspris och marknadspris, om detta är lägre. Om den utländska värdepappersportföljen hade värderats till marknadspriserna den 31 december 1988, skulle kursförlusterna för värdepapperen ha uppgått till 188 Mmk.

8. Valutakursdifferenser

Valutakursdifferenserna omfattar nettoförändringen i fordringarnas och skuldernas värde på

grund av valutakursförändringar samt intäkterna av valutahandeln. Valutakursdifferenserna påverkades framför allt av den viktigaste reservvalutans, US-dollar, kurs, och av värdet vid årets slut av valutaindexet, som uttrycker markens externa värde. Dollarkursen var vid slutet av året ca 5.6 % högre än vid årets början. Däremot sjönk valutaindexet, dvs. marken förstärktes, under året med omkring 2.3 %.

9. Förändring av reserveringar

För att säkra det egna kapitalets realvärde och täcka riskerna i posterna i utländsk valuta ökades reserveringarna med 350 Mmk. För att partiellt täcka bankens pensionsansvar gjordes en reservering på 300 Mmk. Förändringen av reserveringarna utgjorde totalt 650 Mmk.

10. Räkenskapsårets vinst

Räkenskapsårets vinst efter reserveringar uppgick till 348 Mmk. Av 1985 och 1987 års förluster, sammanlagt 720 Mmk, hade 44 Mmk täckts med 1986 års vinst och 676 Mmk med medel ur reservfonden. I enlighet med reglementet överfördes 1988 års vinst i den ingående balansen för 1989 i sin helhet till reservfonden för återställande av denna till dess tidigare nivå.

Bokslutsbilagor

	31.12.1988	31.12.1987
SEDELUTGIVNING, mk		
Sedelutgivningsrätt	30 248 678 036,53	28 927 940 682,58
Utnyttjad rätt	10 974 052 629,08	10 103 102 954,34
Sedelutgivningsreserv	19 274 625 407,45	18 824 837 728,24
INHEMSKA MARK/VALUTA- TERMINSKONTRAKT, mk (medelkurs 31.12.)		
Terminköpskontrakt	1 073 619 833,83	1 282 450 000,00
Terminsförsäljningskontrakt	333 520 000,00	—
UTLÄNDSKA VALUTA/VALUTA- TERMINSKONTRAKT, mk (medelkurs för köpta valutor 31.12.).....	236 086 898,77	274 197 000,00

	31.12.1988	31.12.1987
AKTIER OCH ANDELAR, mk (nominellt värde)		
Bostadsaktier	6 379 000,00	1 053 640,00
Fastighetsaktier	2 309 920,00	2 349 760,00
Övriga aktier och andelar	46 686 943,65	46 420 801,72
Summa	55 375 863,65	49 824 201,72
GARANTIER, mk	68 654 180,50	137 040 782,60
ANSVAR FÖR PENSIONS- FÖRPLIKTELSE, milj. mk		
Finlands Banks pensionsansvar	1 094	..
Sedeltryckeriets pensionsansvar	185	..
Pensionsansvar sammanlagt	1 279	..
— därav täckt genom reserveringar	300	—

FINLANDS BANKS FASTIGHETER

Fastighet	Adress	Byggnadsår	Volym ca m ³
Helsingfors			
huvudkontor	Fredsgatan 16	1883/1961	49 500
”	Fredsgatan 19	1954	33 000
”	Unionsgatan 33	1848	17 500
bostadsbyggnad	Snellmansgatan 23	1896/1988	27 500
”	Elisabetsgatan 14	1928	48 500
villa	Ramsöuddsvägen 7	1920/1983	4 500
Björneborg avdelningskontor			
Joensuu	”	1853	11 500
Jyväskylä	”	1984	11 000
Kotka	”	1950	32 000
Kuopio	”	1910	9 000
Lahtis	”	1912	7 500
Rovaniemi	”	1929	36 500
S:t Michel	”	1988	15 500
Tammerfors	”	1965	7 500
Uleåborg	”	1942	36 000
Vasa	”	1973	17 000
Åbo	”	1952	55 500
	”	1914	10 500
Vanda sedeltryckeriet	Mosskogsvägen 1	1979	311 500
Enare fjällstuga	Saariselkä	1968/1976	2 000

ÄRENDEN HANDLAGDA AV BANKFULLMÄKTIGE

Revisionen

De revisorer som utsetts vid 1987 års riksdag, magistern i ekonomiska vetenskaper Markus Aaltonen, merkant Pentti Kettunen, stadsrevisor Kalevi Mattila, diplomingenjör Pentti Mäki-Hakola och ekonomie kandidat Esko Seppänen verkställde den 16—19 februari granskning av Finlands Banks bokföring, bokslut och förvaltning för 1987.

I enlighet med revisorernas utlåtande beviljade bankfullmäktige vid sitt möte den 22 mars direktionen ansvarsfrihet för bankens förvaltning under 1987.

Granskningen av lånerörelsen och valutahandeln

Bankfullmäktige har under verksamhetsåret i enlighet med § 5 i sin instruktion granskat bankens lånerörelse och övriga placeringar samt valutahandeln vid följande tidpunkter: den 12 februari, den 3 maj, den 14 juni, den 18 augusti, den 19 oktober och den 16 december.

Inventeringen och inspektionen av avdelningskontoren

Bankfullmäktige har i enlighet med § 6 i sin instruktion inventerat huvudkontorets kassor, kassavalv, lånehandlingar, säkerheter, panter och depositioner. Inventeringen gav inte anledning till anmärkning.

Bankfullmäktige har övervakat att avdelningskontorens handkassor och kassavalv en gång i månaden och växlar, skuldsedlar och panter minst tre gånger under året har inventerats av avdelningskontorens kontrollanter.

Vid samtliga avdelningskontor har verkställts inspektion enligt § 2 i bankens instruktion.

Fonden för Finlands självständighets jubileumsår 1967 (Sitra)

Bankfullmäktige har godkänt 1987 års räkenskaper för Sitra och tillställt riksdagens bankutskott kopior av verksamhetsberättelsen och bokslutet.

Den arbetsgrupp som bankfullmäktige hade tillsatt den 13 november 1987 för att undersöka Sitras organisation och möjligheterna att utveckla Sitras verksamhet överlämnade sin promemoria till bankfullmäktige den 22 mars.

Arbetsgruppen föreslog att en lag om fonden för Finlands självständighets jubileumsår 1967 skulle stiftas. Genom lagen skulle en självständig offentligtstiftelse grundas, som fondens medel skulle överföras till. Sitra skulle bibehålla sin ställning som en fond under riksdagens garanti, och riksdagen skulle utse fondens högsta förvaltnings- och övervakningsorgan och svara för fondens finansiering. Fondens förvaltningsråd skulle utgöras av riksdagens bankfullmäktige. Revisionen skulle handhas av Finlands Banks revisorer.

Efter att ha inhämtat utlåtande om promemorian bl.a. från Finlands Banks direktion föreslog bankfullmäktige i ett brev till finansministeriet av den 14 juni att ministeriet skulle vidta åtgärder för att stifta den i promemorian föreslagna lagen.

En arbetsgrupp som tillsattes i finansministeriet inledde beredningen av lagen utgående från promemorian.

Verksamhetsberättelse om E. J. Längmans fonder

Vid sitt möte den 3 maj noterade bankfullmäktige att Finska Kulturfonden lämnat redogörelse för E. J. Längmans fonders verksamhet under åren 1986—1987.

Förslag till lag om Finlands Bank

Den arbetsgrupp som finansministeriet hade tillsatt den 27 juli 1987 med uppgift att fram till den 31 mars 1988 utarbeta ett förslag till lag om Finlands Bank i form av en regeringsproposition avgav sitt betänkande inom utsatt tid. Arbetsgruppen skulle vid beredningen av förslaget utgå ifrån att Finlands Banks ställning i förhållande till övriga statsorgan förblev oförändrad, och förslaget skulle således grunda sig på regeringsformens och riksdagsordningens stadganden om Finlands Bank. Den gällande arbetsfördelningen mellan riksdagens bankfullmäktige och bankens ledning i väsentliga frågor skulle också bibehållas. I arbetsgruppen ingick representanter för Finlands Bank och finansministeriet samt en förvaltningsrättssakkunnig.

Bankfullmäktige avgav den 13 september sitt utlåtande om betänkandet till finansministeriet. Ministeriet beredde under slutet av året regeringens proposition i ärendet.

Ändringar av grundräntan

Bankfullmäktige godkände vid sitt möte den 3 maj direktionens förslag om en höjning av grundräntan. Direktionens framställning i saken av den 2 maj:

”På grundvalen av nedanstående föreslår direktionen att bankfullmäktige med stöd av punkt 1 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank skall besluta att Finlands Banks grundränta höjs från 7 till 8 % räknat från den 16 maj 1988. Bankerna förutsätts i regel höja räntorna på grundräntebundna depositioner och krediter i motsvarande mån.

Totalproduktionen har under vintern ökat snabbare än väntat och gjorda uppskattningar tyder på att den inhemska efterfrågan fortsättningsvis kommer att växa i rask takt. Samtidigt har den ekonomiska jämvikten försvagats. Bytesbalansunderskottet uppgick i fjol till 9.2 mrd. mk och blir sannolikt minst lika stort i år. Vårens löneuppgörelser var i förhållande till den internationella utvecklingen klart överdimensionerade och konkurrenskraften håller på att försvagas. Också tillväxten i bankernas kreditgivning har i år ytterligare accelererat.

På grund av denna utveckling är det nödvändigt att dämpa efterfrågetillväxten under detta år. Annars kan balansproblemen förvärras mot slutet av året eller senast i början av nästa år.

Om detta sker, måste kanske rent av kraftiga åtgärder tillgripas vid en tidpunkt då tillväxten också annars är på väg att avta.

Marknadsräntorna är för tillfället relativt höga och det förefaller uppenbart att de inte kan höjas i nämnvärd grad utan risk för en ökad kapitalimport. Därtill bärs den ekonomiska tillväxten huvudsakligen upp av den privata konsumtionen, som endast obetydligt påverkas av marknadsräntorna. Hushållens skulder och depositioner är alltså till största delen bundna vid grundräntan. En höjning av grundräntan verkar således höjande på hushållens realränta och är av centralbankens medel det som bäst främjar sparandet och dämpar konsumtionen. Detta är en grundförutsättning för att återställa den ekonomiska jämvikten och stärka bytesbalansen.”

Bankfullmäktige godkände vid sitt möte den 30 november direktionens förslag om en sänkning av grundräntan. Direktionens framställning i saken av den 29 november:

”Finlands Banks direktion meddelade i september att den är beredd att föreslå en sänkning av grundräntan med en halv procentenhet räknat från början av 1989, om stabiliseringslinjen till alla väsentliga delar omfattas på arbetsmarknaden.

Största delen av arbetsmarknaden har nu ingått löneavtal i enlighet med stabiliseringsrekommendationen, även om vissa mer betydande förbund har lösgjort sig från den allmänna linjen. Trots att en grundräntesänkning som en enskild åtgärd betraktad också har negativa effekter på den ekonomiska jämvikten, föreslår direktionen i enlighet med det löfte som gavs i september att riksdagens bankfullmäktige med stöd av punkt 1 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank

skall besluta att Finlands Banks grundränta sänks från 8 till 7.5 % räknat från den 1 januari 1989.

Bankerna förutsätts i regel sänka räntorna på sina grundräntebundna depositioner och krediter i motsvarande mån.

Direktionen föreslår också att i det meddelande som ges om beslutet skall ingå ett avsnitt med följande lydelse: Riksdagens bankfullmäktige och Finlands Banks direktion konstaterar att det kan bli nödvändigt att höja grundräntan redan nästa vår, om kostnads- och prisstegringen inte märkbart avtar eller om bytesbalansens underskott fortsätter att fördjupas.”

Utvidgning av valutaindexets variationsområde

Bankfullmäktige beslöt vid sitt möte den 30 november på direktionens förslag att hos statsrådet göra en framställning om att valutaindexets variationsområde skulle utvidgas. Direktionens framställning i saken av den 29 november:

”Finansmarknaden har på 1980-talet praktiskt taget helt avreglerats. Samtidigt har kopplingarna till de internationella marknaderna avsevärt ökat. Detta har kommit till synes i stora fluktuationer i de utländska kapitalrörelserna då man i Finland försökt bedriva penningpolitiken utgående från de krav som den inhemska efterfrågeutvecklingen ställt. För att öka räntepolitikens rörelsefrihet har Finlands Bank varit tvungen att köpa och sälja utländska valutor i stor omfattning. Interventionerna på valutamarknaden påverkar emellertid samtidigt finansmarknadens likviditet på ett sätt som väsentligt minskar penningpolitikens effektivitet.

På en avreglerad finansmarknad begränsar en fullständigt fast valutakurs i avgörande grad möjligheterna att styra den inhemska ränteutvecklingen. Det är uppenbart att dessa möjligheter ytterligare kommer att försvagas i takt med den fortsatta internationella integrationen av finansmarknaderna. För att reducera kapitalrörelsernas räntekänslighet har Finlands Bank under de senaste åren minskat sina interventioner på valutamarknaden och låtit valutaindexet fluktuera mer än tidigare inom gränserna för variationsområdet. Dessa fluktuationer är ägnade att öka de risker som är förknippade med kortfristiga valutärörelser och på så sätt att försvaga sambanden mellan ränteutvecklingen och valutarörelserna.

Då Finlands Bank har minskat sina interventioner och inte helt neutraliserat den kapitalimport som den relativt höga inhemska räntenivån gett upphov till, har valutakursen allt sedan början av 1987 förstärkts, så att den nu befinner sig i närheten av den nedre gränsen för valutaindexets variationsområde. Förstärkningen av valutaindexet har bromsat tillväxten i valutarenserven och därmed också ökningen i den inhemska likviditeten och för sin del stärkt räntepolitikens effekter.

Valutaindexets smala variationsområde begränsar emellertid möjligheterna att bedriva en på marknadsledda kursfluktuationer baserad politik och samtidigt räntepolitikens möjlighe-

ter att påverka den inhemska efterfrågeutvecklingen. Situationen på finansmarknaden är i detta hänseende en helt annan än i början av 1980-talet, då bredden av valutaindexets variationsområde senast diskuterades. Variationsområdet, som i september 1979 utvidgades från 4.5 till 6 %, minskades åter till 4.5 % i samband med devalveringen av marken i oktober 1982. De förändrade förhållandena talar för att variationsområdet igen borde utvidgas till 6 % samtidigt som variationsområdets mittpunkt skulle förbli oförändrad.

Med anledning av ovanstående föreslår Finlands Banks direktion att riksdagens bankfullmäktige med stöd av § 2 i myntlagen (276/62) och punkt 11 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank (365/25)

skall göra en framställning hos statsrådet om att ge § 4 i statsrådets beslut av den 28 oktober 1977 (761/77) om markens externa värde, sådan den lyder i beslutet av den 16 december 1983 (960/83), följande ändrade lydelse: ”Den övre gränsen för valutaindexets variationsområde är 106.8 och den nedre 100.5.”

Bankfullmäktige ombads också göra framställan om att statsrådets beslut skulle träda i kraft omedelbart.

Statsrådet godkände bankfullmäktiges framställning genom sitt beslut av den 30 november (1006/88), som trädde i kraft omedelbart.

Erläggande av ränta på internationella organisationers eller utvecklingskreditinstituts konton

Vid sitt möte den 19 oktober beslöt bankfullmäktige med stöd av punkt 1 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank på förslag av direktionen att Finlands Bank på sådana konton som internationella organisationer eller utvecklingsinstitut öppnar i Finlands Bank kan betala en ränta högst lika med gällande grundränta minus en halv procentenhet.

Ändring av bankavtalet mellan Finlands Bank och Sovjetunionens bank för utrikesekonomi

Vid ett möte som ordförandena för den finländsk-sovjetiska ekonomiska kommissionen höll den 9 september undertecknades ett protokoll mellan Finlands och Sovjetunionens rege-

ringar om ändringar i den gällande överenskommelsen angående varuutbyte och betalningar (det s.k. ramavtalet från 1984). I samma protokoll avtalades också att Finlands Bank och Sovjetunionens bank för utrikesekonomi skulle komma överens om den praktiska tillämpningen av ändringarna.

I anslutning till protokollet mellan regeringarna förhandlade Finlands Bank tillsammans med Sovjetunionens bank för utrikesekonomi under hösten 1988 fram följande ändringar i bankavtalet.

1. Från och med början av 1989 skyddas medlen på clearingkontot mot förändringar i rubelns kurs.
2. Vid början av 1990 sänks clearingkontots kreditlimit från nuvarande 300 milj. rubel till 200 milj. rubel och ev. överskridningar av limiten utjämnas kvartalsvis automatiskt i fritt konvertibel valuta.
3. Från och med början av 1990 betalar gäldenärparten borgenärparten ränta på den del av saldoto som överstiger 100 milj. rubel.

Eftersom det enligt punkt 1 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank ankommer på bankfullmäktige att bestämma Finlands Banks räntor eller gränserna för dem, beslöt bankfullmäktige den 16 december på förslag av direktionen att berättiga Finlands Bank att vid behov på den del av clearingkontosaldo som överskrider 100 milj. rubel betala borgenärparten en ränta beräknad på grundvalen av liborräntorna för de valutor som hör till rubelkorgen.

Revidering av kassareservsystemet

Vid sitt möte den 30 november fick bankfullmäktige av direktionen en redogörelse för den planerade revideringen av kassareservsystemet, som syftade till att bredda systemets bas och göra systemet lagstadgat.

Finansministeriet tillsatte i december en arbetsgrupp som fick till uppgift att fram till den 31 maj 1989 utarbeta ett förslag till lagstadgat kassareservsystem för finansinstituten.

Finlands Banks avdelningskontor

Vid bankfullmäktiges möte den 12 februari föreslog direktionen att avdelningskontorens antal skulle skäras ned från tolv till sex, eftersom banken inte behöver ett så omfattan-

de kontorsnät eller de personalresurser detta har för att sköta penningförsörjningen.

Bankfullmäktige ansåg att det saknades tillräckliga grunder för direktionens förslag att indra sex avdelningskontor. Bankfullmäktige förutsatte att avdelningskontorens ställning och verksamhet skulle utvecklas med hänsyn även till regionalpolitiska aspekter samt till säkrandet av en smidig och obehindrad penningförsörjning också under exceptionella förhållanden.

Vid sitt möte den 30 november noterade bankfullmäktige att bankfullmäktige mottagit en promemoria av den tjänstemannaarbetsgrupp som utrett möjligheterna att utveckla avdelningskontorens verksamhet och en promemoria av direktionen om avdelningskontorens framtida verksamhet.

Tjänste- och befattningshavarnas avlöning

Den 24 mars ingicks statens tjänstekollektivavtal för perioden 1.3.1988—28.2.1990.

Bankfullmäktige beslöt den 3 maj att för Finlands Banks befattningshavare fastställa den löneuppgörelse som förhandlats fram för samma avtalsperiod. Uppgörelsen följde statens avtal såväl till sin kostnadseffekt som till övriga väsentliga delar.

Bankfullmäktige beslöt också att lönerna för direktionen skulle justeras på motsvarande sätt.

Försäljning av fastighet

Den 30 november berättigade bankfullmäktige direktionen att sälja tomt nr 2 i kvarter 1 i stadsdel V i Björneborg till Björneborgs stad.

Finlands Bank hade köpt tomten i december 1984 av Björneborgs stad i avsikt att på tomten uppföra en ny bankbyggnad. I och med att avdelningskontorens ställning under de senaste åren på ett avgörande sätt hade förändrats, hade det blivit uppenbart att Finlands Bank inte behöver en ny kontorsbyggnad i Björneborg och således inte heller den förvärvade tomten. Direktionen ansåg därför att tomten skulle säljas som obehövlig.

Bebyggande av tomterna vid Snellmansgatan 19—23 i Helsingfors

Vid sitt möte den 22 mars gav bankfullmäktige sitt samtycke till att Finlands Bank som sin

kapitalinsats överlåter tomterna nr 3 och 8 (Snellmansgatan 19 och 21) i stadsdelen Kronohagen i Helsingfors samt den byggnad som uppförs på dem till det blivande bostadsaktiebolaget Asunto Oy Villisika till fastställt värde och som vederlag erhåller hela aktiestocken i bolaget.

Aktieköp

Vid sitt möte den 3 maj gav bankfullmäktige direktionen fullmakt att i Finlands Banks ägo förvärva högst 10 bostadslägenheter i huvudstadsregionen avsedda som tjänstebostäder närmast för sedeltryckeriets personal.

Direktionen

Direktionens sammansättning och arbetsfördelning var under året oförändrad. Direktionsmedlemmarna Harri Holkeri och Kalevi Sorsa var hela året tjänstlediga.

Kontrollanterna vid avdelningskontoren

Som kontrollanter vid bankens avdelningskontor och som deras suppleanter fungerar 1989 enligt bankfullmäktiges beslut följande personer:

kontoret i *Björneborg*: kontrollanter biträdande stadsdirektören, vicehäradshövding Mikko Sävelä och ekonomichefen, diplomekonom Antti Kalervo Lipsanen samt suppleant skattedirektören, vicehäradshövding Jorma Kalevi Saarivuo;

kontoret i *Joensuu*: kontrollanter verkställande direktör Mauri Heimo Kalervo Vänskä och kanslichefen, länsrådet, vicehäradshövding Niilo Antero Koistinen samt suppleanter administrativa direktören, politices kandidat Matti Ensio Juhani Halonen och justitierådsmannen, vicehäradshövding Onni Naakka;

kontoret i *Jyväskylä*: kontrollanter distriktschef Esa Mikael Riihimäki och lantbruksrådet, agronom Ingmar Gottfried Finskas samt suppleanter stadsdirektör Jaakko Kalevi Lovén och länsrådet, vicehäradshövding Eero Emil Herman Jauhiainen;

kontoret i *Kotka*: kontrollanter vicehäradshövding Leif Gunnar Thuresson Häggblom och borgmästaren, vicehäradshövding Heikki Pajari samt suppleanter beskattningsrådet,

vicehäradshövding Toivo Verneri Rikkinen och verkställande direktören, merkonom Antero Anttila;

kontoret i *Kuopio*: kontrollanter polismästaren, vicehäradshövding Erkki Juhani Vahronen och agronom Pauli Uolevi Ilva samt suppleanter hovrättsrådet, vicehäradshövding Juha Antero Voutilainen och stadskamrer Esa Ilmari Hurme;

kontoret i *Lahtis*: kontrollanter f.d. merkantilchef Toivo Voitto Kullervo Koponen och biträdande stadssekreteraren, juris kandidat Juha Kaarlo Tapio Arvela samt suppleanter polismästaren, juris kandidat Pekka Tapani Ojala och varuhusdirektören, diplomekonom Toivo Tapio Tikanoja;

kontoret i *Rovaniemi*: kontrollanter stadskamreren, diplomekonom Erkki Antero Vähälä och kontorschefen, diplomekonom Seppo Olavi Söderlund samt suppleant distriktsbyggnadschefen, diplomingenjör Heikki Mikael Annanpalo;

kontoret i *S:t Michel*: kontrollanter länsrådet Viljo Uolevi Lehtolainen och borgmästaren Jorma Kalevi Pekonen samt suppleant marknadschefen, merkonom Erkki Heikki Nevasaari;

kontoret i *Tammerfors*: kontrollanter kandidaten i förvaltningslära Eero Einar Lindfors och tulldirektören, politices kandidat Veikko Armas Seppänen samt suppleanter politiborgmästaren, vicehäradshövding Pentti Järvelä och industriombudsmannen, ingenjör Pertti Päiviö Sormunen;

kontoret i *Uleåborg*: kontrollanter stadshushållningsinspektören, diplomekonom Ville Kalevi Matturi och verkställande direktören, konsul Jorma Jalmari Sallamo samt suppleanter polisinspektören, vicehäradshövding Erkki Eino Haikola och borgmästaren vid rådstuvurätten, juris licentiat Lauri Jorma Tirinen;

kontoret i *Vasa*: kontrollanter vicehäradshövding Hans-Erich Slotte och stf. professor Kauko Kalervo Mikkonen samt suppleanter biträdande stadsdirektören, diplomingenjör Seppo Sanaksenaho och länsrådet Markku Johannes Luoma.

kontoret i *Åbo*: kontrollanter stadsrådet Heikki Alarik Löyttyniemi och professor Jaakko Ilmari Nousiainen samt suppleanter kanslichef Paavo Aarne Sakari Heinonen och verkställande direktör Teuvo Toivo Tapio Lehtinen.

Bankfullmäktige

Som bankfullmäktige fungerade vid årets början följande personer, vilka utsetts av riksdagens elektorer:

Miettinen, Mauri, forstmästare,
Paasio, Pertti, arbetskraftsbyrådirektör,
Maijala, Matti, verkställande direktör,
Perho, Heikki, lantbruksråd,
Pystynen, Erkki, professor,
Kalliomäki, Antti, gymnastiklärare,
Ranta, Jussi, ingenjör,
Juhantalo, Kauko, advokat,
Westerlund, Henrik, jordbrukare.

De tre förstnämnda utgjorde de ordinarie bankfullmäktige.

Ordförande var bankfullmäktig Miettinen och vice ordförande bankfullmäktig Paasio.

Riksdagen beviljade den 15 april på begäran av Paasio och Juhantalo dessa befrielse från uppdraget som bankfullmäktige. Riksdagens elektorer valde den 26 april i stället stadsdirektör *Pertti Hietala* och politices licentiat *Paavo Väyrynen* till ledamöter av bankfullmäktige för resten av mandattiden.

Elektorerna förordnade samtidigt bankfullmäktig *Hietala* till ordinarie bankfullmäktige.

Bankfullmäktige valde den 3 maj bankfullmäktig *Hietala* till vice ordförande.

Revisorer

Riksdagens elektorer förrättade den 15 mars val av revisorer och revisorssuppleanter för Finlands Bank och utsåg följande personer till revisorer av bankens räkenskaper för 1988:

Aaltonen, Markus, magister
 i ekonomiska vetenskaper,
Seppänen, Esko, ekonomie kandidat,
Mäki-Hakola, Pentti, diplomingenjör,
Mattila, Kalevi, stadsrevisor och
Kettunen, Pentti, merkant.

Till revisorssuppleanter utsågs:

Hämäläinen, Tuulikki, ekonom,
Björklund, Ilkka-Christian,
 politices licentiat,
Zyskowitz, Ben, juris licentiat
Kokko, Heikki, jordbrukare och
Melin, Ingvar S., ekonomie licentiat.

Revisorererna valde den 19 maj diplomingenjör *Pentti Mäki-Hakola* till ordförande.

Helsingfors den 8 mars 1989

MAURI MIETTINEN

PERTTI HIETALA
HEIKKI PERHO
ANTTI KALLIOMÄKI
PAAVO VÄYRYNEN

MATTI MAIJALA
ERKKI PYSTYNEN
JUSSI RANTA
HENRIK WESTERLUND

Heikki T. Hämäläinen